

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba

SSN Andrzej Tomczyk (sprawozdawca)

Protokolant Patrycja Kotlarska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Małgorzaty Kozłowskiej,
w sprawie M. W.

oskarżonego z art. 107 § 1 k.k.s.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 7 lipca 2020 r.,

kasacji wniesionych przez prokuratora Rejonowego w D. oraz Naczelnika (...)

Urzędu Celno - Skarbowego w O. - na niekorzyść

od wyroku Sądu Okręgowego w E.

z dnia 27 kwietnia 2018 r., sygn. akt VI Ka (...),

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w D.

z dnia 20 października 2017 r., sygn. akt II K (...),

**oddala obie kasacje jako oczywiście bezzasadne, a kosztami
sądowymi postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Między innymi M. W. został oskarżony o to, że

w okresie od 01 listopada 2014 r. do 16 grudnia 2014 r. w lokalu P. ul. J. w D. jako
Prezes Zarządu H. urządził gry na automatach w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia
19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. nr 201 z 2009 r. poz. 1540 z
późn. zm.), tj. na automacie A. oznaczonym numerem (...) oraz na automacie A.

oznaczonym numerem (...), wszystkie będące w dyspozycji Firmy H. Sp z o.o. z/s w W. wbrew przepisom art. 3, art. 4, art. 6 ust. 1, art. 14 ust. 1, art. 23, art. 23a ust. 1 w/w ustawy, tj. w szczególności bez wymaganej koncesji oraz poza kasynem gry, tj. o czyn z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s.

Wyrokiem z dnia 20 października 2017 r. Sąd Rejonowy w D., sygn. akt II K (...), postępowanie wobec niego na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. umorzył.

Apelacje od tego wyroku wnieśli m.in.: prokurator Prokuratury Rejonowej w D. i Naczelnik (...) Urzędu Celno – Skarbowego w O.

Prokurator zaskarżył powyższy wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego i zarzucając:

„I. obrazę przepisów postępowania, mającego istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia, tj. art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. poprzez błędne przyjęcie, że zachodzi negatywna przesłanka procesowa w postaci powagi rzeczy osądzonej (*res iudicata*) wskutek uprzedniego prawomocnego skazania M. W. za czyn ciągle zakwalifikowany z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. wyrokiem Sądu Rejonowego w B. - sygn. II K 678/16 z dnia 16 grudnia 2016 r., który to wyrok co do czasu popełnienia przestępstwa obejmował okres od dnia 01 listopada 2014 r. do dnia 21 lipca 2015 r. stanowiący czas popełnienia przestępstwa zarzucanego M. W. w niniejszej sprawie, w sytuacji gdy nie ma podstaw do przyjęcia, że oskarżony został prawomocnie skazany wcześniejszym wyrokiem za czyn objęty aktem oskarżenia;

II. naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 107 § 1 k.k.s., poprzez uznanie, że art. 6 § 2 k.k.s. znajduje zastosowanie do przestępstw trwałych oraz przestępstw o wieloczynowo określonych znamionach, do których należy przestępstwo karno - skarbowe określone w art. 107 § 1 k.k.s.”

wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej oskarżonego M. W. i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania;

Naczelnik (...) Urzędu Celno – Skarbowego w O., zaskarżył powyższy wyrok „w części co do pkt I zawierającego rozstrzygnięcie odpowiedzialności karnej oskarżonego M. W. – w części dotyczącej umorzenia postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s.”, zarzucając „błąd w ustaleniach

faktycznych przyjętych za jego podstawę i mających wpływ na rozstrzygnięcie, polegający na uznaniu, że prawomocne skazania oskarżonego M. W. za czyn ciągły (art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s.) z okresem obejmującym w całości okres popełnienia zarzucanego czynu, stanowią powagę rzeczy osądzonej, co w konsekwencji zrodziło umorzenie postępowania wobec ww.”

W konkluzji autor tego środka odwoławczego wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej M. W. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji.

Wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2018 r. Sąd Okręgowy w E., sygn. akt VI Ka (...), utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Wyrok Sądu odwoławczego zaskarżyli: Prokurator Rejonowy w D. i Naczelnik (...) Urzędu Celno – Skarbowego w O.

Prokurator wniósł kasację w części utrzymującej w mocy wyrok Sądu Rejonowego w D. z dnia 20 października 2017 r., sygn. akt II K (...), dotyczący M. W.. Zaskarżył ten „wyrok w całości na niekorzyść M. W. w pkt I. i III. w zakresie umorzenia postępowania karnego oraz w zakresie obciążenia Skarbu Państwa kosztami procesu w części umarzającej” i zarzucając:

„I. Rażąco naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia, tj.: art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. poprzez błędne przyjęcie, że zachodzi ujemna przesłanka procesowa w postaci powagi rzeczy osądzonej wskutek uprzedniego skazania za czyn ciągły zakwalifikowany z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w B., sygn. II K 678/16, z dnia 16 grudnia 2016 r. Sądu Rejonowego w K., sygn. II K 569/16, z dnia 03 kwietnia 2017 r. oraz Sądu Rejonowego w B., sygn. II K 29/17, z dnia 18 września 2017 r. stanowiące czas popełnienia przestępstwa przypisanego M. W. w niniejszej sprawie, w sytuacji gdy nie ma podstaw do zastosowania art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. oraz art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. i umorzenia na tej podstawie postępowania w zakresie czynu M. W.,

II. Rażąco naruszenie przepisów prawa materialnego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia - art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 107 § 1 k.k.s., poprzez uznanie, że art. 6 § 2 k.k.s. znajduje zastosowanie do przestępstw trwałych i o wieloczynowo

określonych znamionach, do których należy przestępstwo karno - skarbowe określone w art. 107 § 1 k.k.s.”

wniósł o „uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w E. (...), sygn. VI Ka (...), z dnia 27 kwietnia 2018 r. w części dotyczącej M. W. i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania”.

Naczelnik (...) Urzędu Celno – Skarbowego w O. zaskarżył „powyższe orzeczenie w pkt I. oraz w pkt III. w zakresie obciążenia Skarbu Państwa kosztami procesu w części wynikającej z apelacji oskarżyciela publicznego, na niekorzyść M. W.” i zarzucając

„1. rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. i art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w związku z art. 113 § 1 k.k.s. polegające na błędnym przyjęciu, iż zaistniała ujemna przesłanka procesowa w postaci powagi rzeczy osądzonej, gdyż oskarżony M. W. został wcześniej prawomocnie skazany za czyn, będący elementem czynu ciągłego przypisanego mu prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 3 kwietnia 2017 r., sygn. akt II K 569/16, prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 16 grudnia 2016 r., sygn. akt II K 678/16, prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 18 września 2017 r., sygn. akt II K 29/17. w sytuacji gdy oskarżony nie został prawomocnie skazany w warunkach określonych w art. 6 § 2 k.k.s. w związku z art. 107 § 1 k.k.s., albowiem czyn zarzucany oskarżonemu w niniejszej sprawie nie jest tożsamy z czynami, za które został skazany ww. wyrokami, z uwagi na fakt, że czyn ten został popełniony w innych miejscach i miejscowościach, dotyczył innych urządzeń do gry oraz zachodziły inne istotne różnice, a tym samym nie było prawnej przeszkody do orzekania w przedmiocie odpowiedzialności karnej skarbowej oskarżonego, za czyny zarzucane mu w akcie oskarżenia,

2. rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, które miało istotny wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 6 § 2 k.k.s. w związku z art. 107 § 1 k.k.s. polegające na uznaniu, iż art. 6 § 2 k.k.s. obejmuje swą treścią normatywną i znajduje zastosowanie do przestępstw trwałych - wieloczynowych, do których należą czyny zabronione spenalizowane w art. 107 § 1 k.k.s.,

3. rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 632 pkt 2 i art. 634 k.p.k. w związku z art. 113 § 1 k.k.s. polegające na błędnym przyjęciu, iż zaistniała podstawa do obciążenia w zakresie objętym apelacją Naczelnika (...) Urzędu Celno-Skarbowego w O. - kosztami procesu odnośnie M. W., Skarbu Państwa w pkt III sentencji wyroku sądu odwoławczego, w sytuacji, gdy oskarżony M. W. nie został prawomocnie skazany w warunkach określonych w art. 6 § 2 k.k.s. w związku z art. 107 § 1 k.k.s., a tym samym nie było prawnej przeszkody do orzekania w przedmiocie odpowiedzialności karnej skarbowej oskarżonego, za czyny zarzucane mu w akcie oskarżenia i skutkiem czego nie było podstaw do umorzenia postępowania w oparciu o art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. i art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w związku z art. 113 § 1 k.k.s.”

wniósł o „uchylenie zaskarżonego wyroku w pkt I. oraz w pkt III. w zakresie obciążenia Skarbu Państwa kosztami procesu w części wynikającej z apelacji oskarżyciela publicznego i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w E. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z przepisem art. 434 § 1 k.p.k. warunkiem orzekania na niekorzyść oskarżonego jest nie tylko wniesienie na jego niekorzyść środka odwoławczego, ale przede wszystkim stwierdzenie uchybień podniesionych w środku odwoławczym, jeżeli środek ten pochodzi od podmiotu fachowego, w tym od oskarżyciela publicznego.

W będących przedmiotem rozpoznania kasacjach prokuratora i Naczelnika (...) Urzędu Celno – Skarbowego w O., w sytuacji utrzymania przez Sąd odwoławczy umarzającego wyroku Sądu pierwszej instancji w mocy zarzucono Sądowi *ad quem* rażące naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia, tj. art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. oraz jednocześnie prawa materialnego – art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 107 § 1 k.k.s., których to przepisów Sąd ten nie stosował i stosować nie mógł. Wszak utrzymał on w mocy zaskarżony apelacjami tych samych podmiotów, opartymi o częściowo zbliżone zarzuty, wyrok umarzający postępowanie karne wydany w stosunku do M. W. przez Sąd Rejonowy w D.

Pomijając wadliwość jednoczesnego podniesienia zarówno zarzutów obrazy prawa procesowego jak i materialnego, zarzuty naruszenia prawa procesowego byłyby oczywiście zasadne, gdyby Sąd Okręgowy w E. na podstawie art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. uchylił wyrok Sądu pierwszej instancji i postępowanie karne o czyn przypisany oskarżonemu umorzył. Taka jednak sytuacja w rozpoznawanej sprawie nie wystąpiła, co – jak się wydaje – umknęło obu skarżącym.

W zaistniałej sytuacji, mimo – co do zasady - poprawnego opisu problemu występującego w rozpoznawanej sprawie, z powodów gwarancyjnych, oczywiście błędnie sformułowane zarzuty, których interpretacja z wykorzystaniem art. 118 § 1 k.p.k. (z uwagi na kierunek zaskarżenia) nie była możliwa, nie mogły zostać uwzględnione.

Również niewłaściwie został podniesiony przez Naczelnika (...) Urzędu Celno – Skarbowego zarzut rażącego naruszenia art. 632 pkt 2 i art. 634 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. W sytuacji utrzymania w mocy wyroku umarzającego postępowanie karne przez Sąd *ad quem* tylko takie rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania karnego było zasadne.

Dopiero uchylenie orzeczenia w przedmiocie umorzenia postępowania pociągałoby za sobą również uchylenie rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów postępowania, ale to i tak nastąpiłoby bez konieczności formułowania w kasacji hipotetycznego przeciw zarzutu.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania jest zawsze pochodną rozstrzygnięcia głównego – co do przedmiotu procesu i jako takie nie powinno być kwestionowane w środku zaskarżenia, w którym formułuje się zarzuty zmierzające do kasatoryjnego rozstrzygnięcia w zakresie przedmiotu procesu.

Na marginesie tylko dopowiedzieć wypada, że w sytuacji procesowej jaka ma miejsce w rozpoznawanej sprawie swój krytyczny stosunek do postąpienia Sądu odwoławczego można było i wręcz należało wyrazić przez podniesienie zarzutu niewłaściwego rozpoznania apelacji, tym bardziej że przedmiotem obu apelacji były rozbudowane zarzuty obrazy prawa procesowego, materialnego oraz błędu w ustaleniach faktycznych. Tego jednak nie uczyniono.

Z przytoczonych powodów Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

